

Vážení členové a příznivci České meteorologické společnosti,

během tohoto roku, pro naši organizaci jubilejního, proběhlo v České meteorologické společnosti několik významných událostí. Třetího června se sešlo v Praze Valné shromáždění, které zvolilo hlavní výbor, kde došlo k několika podstatným změnám. Namísto dlouholetého předsedy společnosti, prof. Jana Bednáře, CSc., byl do čela společnosti zvolen doc. Tomáš Halenka, CSc. Hospodářem se po obětavé RNDr. Heleně Vondráčkové, CSc., stal Mgr. Petr Skalák a místo vědeckého tajemníka po doc. Tomáši Halenkovi zastává RNDr. Milan Šálek. Místopředsedy společnosti jsou RNDr. Karel Krška, CSc., RNDr. Ladislav Metelka, Ph.D., a Ing. Pavel Lipina.

Nově zvolení funkcionáři srdečně děkují svým předchůdcům, zejména pak prof. Janu Bednářovi, CSc., a hospodářce RNDr. Heleně Vondráčkové, CSc., za veškerou obětavou práci, kterou pro Českou meteorologickou společnost vykonali. Zároveň jim přeji další úspěchy a vše nejlepší v osobním životě.

S organizací tradičního výročního semináře společnosti letos pomohli kolegové z Českého hydrometeorologického ústavu z Českých Budějovic. Jeho hlavním tématem semináře byly „Klimatické změny – představy, skutečnost a důsledky“. Seminář je věnován další příspěvek v tomto věstníku.

Tomáš Halenka, Milan Šálek

Půl století meteorologické společnosti

Bylo to 17. prosince 1958, kdy se v budově Československé akademie věd v Praze uskutečnilo ustanovující valné shromáždění Československé meteorologické společnosti při ČSAV za přítomnosti 54 zakládajících členů. K založení nového celostátního orgánu československé meteorologie došlo poté, co prezidium akademie schválilo návrh, který podaly souběžně Komise pro meteorologii a klimatologii při matematicko-fyzikální sekci a Komise pro bioklimatologii při biologické sekci ČSAV. Valné shromáždění zvolilo ústřední výbor společnosti; prvním předsedou se stal prof. RNDr. Mikuláš Konček, člen korespondent SAV, z Univerzity Komenského v Bratislavě, a prvním vědeckým tajemníkem RNDr. František Rein, CSc., z Geofyzikálního ústavu ČSAV v Praze. Založením společnosti se splnily tužby prof. PhDr. Stanislava Hanzlíka, které vyslovil na II. celostátní meteorologické konferenci v Bratislavě v roce 1953, kde také nastínil smysl a úkoly společného působení našich meteorologů.

Podle organizačního řádu byla společnost ustanovena jako dobrovolné výběrové vědecké sdružení vědeckých a odborných pracovníků v oboru meteorologie, klimatologie, bioklimatologie a v dalších aplikovaných odvětvích. Soustředila se na přednáškovou činnost, pořádání odborných seminářů, přípravu meteorologického terminologického slovníku, zpracování dějin československé meteorologie a na organizaci zahraničních styků. Rychle se zvyšoval počet jejich členů pocházejících hlavně z ústavů akademie, vysokých škol a resortních institucí, což vyvolalo potřebu vytváření zájmových i regionálních skupin. Z bioklimatologické skupiny nakonec vznikla v roce 1965 Československá bioklimatologická společnost při ČSAV, z bratislavské regionální skupiny v roce 1967 Slovenská meteorologická společnost při SAV. V českých zemích regionální skupiny založené v Brně, Hradci Králové a Praze se postupně přeměnily na pobočky. Ze zájmových skupin, jež se nyní nazývají komise, doposud působí komise terminologická a historická, k jejichž dosaženým úspěchům patří vydání profilových publikací.

Během uplynulých padesáti let se uskutečnil bezpočet akcí, které v souhrnu prokázaly oprávněnost existence společnosti, neboť její vědecký a kulturní přínos jak v domácím prostředí, tak na mezinárodním poli je nesporný. Po rozpadu československé federace na činnost Československé meteorologické společnosti při ČSAV od 1. ledna 1993 navázala Česká meteorologická společnost, která se snaží působit na území České republiky v duchu Hanzlíkových představ a pěstovat podobnou náplň jako ostatní evropské a jiné meteorologické společnosti. V jednom však zůstává stále dlužna: nesplnil se záměr zakladatelů společnosti vybudovat stálou expozici historických písemností, map, přístrojů a pomůcek, která by zachytila vývoj meteorologického poznání u nás a ve světě a která by měla velký vědecký, osvětový a propagační význam. Osudem exponátů, které kdysi shromáždila zájmová skupina historických památek v Bratislavě, se nikdo z českých meteorologů účinně nezabýval. Ve prospěch expozice hovoří i probíhající automatizace měření, v důsledku které se některé běžně používané meteorologické přístroje brzy stanou historickými exponáty.

Karel Krška

* PF 2009 * PF 2009 * PF 2009 * PF 2009 * PF 2009 *

Výbor České meteorologické společnosti přeje členům a příznivcům společnosti příjemné prožití vánočních svátků a vše nejlepší v roce 2009.

Přehled přednášek a seminářů v roce 2008

Pobočka Brno

21.4. 2008: (Úvod): **RNDr. Milan Šálek**

Diskuse změn klimatu

Na uvedeném setkání byly shrnuty základní poznatky o změnách klimatu ze strany IPCC a některé výhrady vůči jejich mediálnímu výkladu, byl ukázán i současný vývoj globální teploty nebo jiných ukazatelů. Byly uvedeny i části kontroverzního filmu „Kdo může za globálním oteplováním“.

6. 5. 2008 **RNDr. Karel Krška, CSc. (ČHMÚ)**

80. výročí meteorologického zabezpečování polární výpravy generála Nobileho

S přednáškou byla spojena Výroční schůze brněnské pobočky.

20. 5. 2008 **RNDr. Milan Šálek (ČHMÚ)**

Nejzajímavější případy tornád v České republice od roku 2000

10. 12. 2008 **RNDr. Mojmír Kohut, Ph.D. (ČHMÚ)**

Vláhová bilance a její vývoj

Pobočka ČMeS Ostrava

17. 3. 2008 Schůze Výboru ČMeS p/Ostrava

7. 4. 2008 Výroční členská schůze ČMeS pobočky Ostrava

30.12.2008 Tradiční předsilvestrovské setkání členů a přátel ČMeS

Přednášky pořádané pobočkou ČMeS Ostrava v roce 2008

7. 1. 2008 **RNDr. Jiří Hostýnek (ČHMÚ P/Plzeň)**

Větrné charakteristiky České republiky a nová Norma zatížení stavebních konstrukcí větrem

4. 2. 2008 **RNDr. Z. Blažek, CSc., Mgr. B. Krejčí, Ing. P. Lipina, Mgr. A. Tížková (ČHMÚ P/Ostrava):**

Seminář k 40ti letům měření a pozorování v areálu pobočky Ostrava

19. 5. 2008 **RNDr. Z. Blažek, CSc., Mgr. L. Černíkovský (ČHMÚ P/Ostrava)**

Seminář k výsledkům Konference o kvalitě ovzduší v Ostravě

2. 6. 2008 **RNDr. R. Volný, Mgr. T. Ostrožlík (ČHMÚ P/Ostrava)**

Silné větry, vichřice, orkány z pohledu meteoprognozy

6. 10. 2008 **RNDr. K. Krška, CSc. (ČHMÚ)**

80. výročí meteorologického zabezpečování polární výpravy generála Nobileho

25. 11. 2008 **Ing. M. Stříž, Mgr. Miroslav Řepka (ČHMÚ P/Ostrava)**

Meteorologická služba Namibie a Černé Hory

1. 12. 2008 **Mgr. P. Skalák (ČHMÚ Praha)**

GIS v meteorologii a klimatologii

Pobočka ČMeS – Hradec Králové

únor 2008 **RNDr. Zdeněk Šiftař**

Historie a současnost pracoviště pobočky ČHMÚ v Hradci Králové

duben 2008 **RNDr. Ladislav Metelka, Ph.D.**

Globální oteplování - co jsou fakta a co mýty?

listopad 2008 **RNDr. Michal Janouch:**
Historie, současnost a budoucnost aktivit ČHMÚ v Antarktidě.

Pobočka ČMeS – Praha

25.3.2008 **RNDr. Milan Šálek (ČHMÚ)**

Prachová bouře nad střední Evropou v březnu 2007. (místnost č. 417)

8.4.2008 **RNDr. Jiří Hostýnek (ČHMÚ), Mgr. Martin Novák (ČHMÚ), Mgr. Michal Žák, Ph.D. (KMOP MFF UK)**

Emma, hodnější sestřička Kyrilla? Aneb po roce opět mimořádně silný vítr nejen v Česku ... (č. 318)

22.4.2008 **Mgr. Petr Skalák (ČHMÚ)**

GIS v meteorologii a klimatologii (č. 318)

6.5.2008 **RNDr. Aleš Farda (ČHMÚ), doc.RNDr. Tomáš Halenka, CSc. (MFF UK)**

Verifikace regionálního klimatického modelu ALADIN-CLIMATE/CZ v projektu ENSEMBLES. (č. 417)

20.5.2008 **doc.RNDr. Tomáš Halenka, CSc., RNDr. Aleš Farda (ČHMÚ), Mgr. Michal Belda, Mgr. Jiří Mikšovský, Ph.D. (MFF UK)**

Projekt CECILIA – porovnání a validace modelů ALADIN-CLIMATE/CZ a RegCM pro Českou republiku (č. 318)

3.6.2008 **RNDr. Karel Krška, CSc. (ČHMÚ)**

80. výročí meteorologického zabezpečování polární výpravy generála Nobileho (č. 417)

S přednáškou bylo spojeno Valné shromáždění ČMeS.

7.10.2008 **Mgr. Eva Holtanová (MFF UK)**

Proč nejsou klimatické modely přesné a jak se s tím vypořádat

21.10.2008 **Mgr. Michal Žák, Ph.D. (MFF UK),
Mgr. Martina Lacinová (ČHMÚ), David Rýva
(Skywarn CZ)**

Supercely v Česku 25.6.2008

4.11.2008 **doc.RNDr. Tomáš Halenka, CSc.,
RNDr. Aleš Farda, Ph.D. (ČHMÚ), Mgr. Michal Belda,
Mgr. Jiří Mikšovský, Ph.D. (MFF UK), RNDr. Petr
Štěpánek, Ph.D. (ČHMÚ)**

Projekt CECILIA – porovnání a validace modelů ALADIN-CLIMATE/CZ a RegCM pro Českou republiku, první výsledky projekce klimatické změny ve vysokém rozlišení

18.11.2008 **RNDr. Jan Sulan (ČHMÚ), Dr. Daniel
Glanc (ŘSD)**

Konference SIRWEC 2008 v Praze - podnět pro další rozvoj silniční meteorologie v ČR.

2.12.2008 **Mgr. Tomáš Král, (ČHMÚ):**

Je modelování radiačního přenosu pouze problémem výpočetních kapacit?

16.12.2008 **RNDr. Martin Setvák, CSc., Mgr.
Martina Lacinová (ČHMÚ):**

Organizace EUMETSAT a družicová meteorologie v Česku

Kromě uvedených přednášek si členové ČMeS připomněli v pondělí 1. prosince sto let od úmrtí prvního profesora meteorologie a klimatologie na pražské univerzitě F. Augustina. Uvedeného dne byl z iniciativy kolegy Vilibalda Kakose uspořádán krátký pietní akt u jeho hrobu na vyšehradském hřbitově.

Výroční seminář meteorologické společnosti „Klimatické změny – představy, skutečnost a důsledky“

Ve dnech 16. až 18. září 2008 se konal na Churáňově na Šumavě v hotelu Olympia každoroční seminář České meteorologické společnosti s názvem „Klimatické změny – představy, skutečnost a důsledky“. Náplň semináře „Klimatické změny“ byla zvolena velmi aktuálně, poskytla mnoho námětů k referátům a přilákala četnou meteorologickou obec. Ať klimatolog, synoptik, modelář či fenolog – každý z nás se s tímto tématem každodenně setkává pracovní, ze zájmu a nebo při kontaktu s širokou veřejností.

Na semináři bylo přihlášeno 21 příspěvků, které odezněly ve třech přednáškových blocích, a na závěr doposud netradičně proběhl diskusní kulatý stůl.

Semináře se zúčastnilo téměř 90 účastníků z ČHMÚ, Ústavu fyziky atmosféry AV ČR, Odboru hydrometeorologického zabezpečení – Vojenského geografického a

hydrometeorologického úřadu Armády ČR, Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, z Národního lesnického centra, Přírodovědecké fakulty UP Olomouc, Národního parku Šumava a konečně z České televize.

První blok přednášek byl věnován klimatickému modelování ve střední Evropě, používaným metodám a přístupům při analýze výsledků scénářů klimatických modelů. Ve druhém bloku byla zastoupena především klasická klimatologie a dále byl inspirován místem konání semináře v blízkosti profesionální stanice na Churáňově, historii pozorování a teplotními zvláštnostmi Šumavy. Třetí blok přednášek sdružoval referáty aplikací výsledků klimatického modelování na území Česka a Slovenska v praxi. Např. zde byly prezentovány nepříznivé dopady změny klimatu na pěstování a kvalitu chmelu na Žatecku a změny v růstu lesních porostů na Slovensku. Část referátů byla zaměřena na kvalitu a využití naměřených meteorologických dat v klimatických modelech. Na závěr připoutala velkou pozornost účastníků diskuze kulatého stolu na téma „Klimatické změny a veřejnost“. Přítomná meteorologická obec se shodla na tom, že je nezbytné se více zapojit do veřejné diskuze o klimatických změnách, trpělivě tuto problematiku vysvětlovat a věnovat se vzdělávání veřejnosti o klimatu s důrazem na mladší generaci. Taťána Míková přislíbila možnost spolupráce a zájem o toto téma v ČT.

Miloslava Starostová

Nová www stránka České meteorologické společnosti

Dne 28. listopadu 2008 byla pro Českou meteorologickou společnost zaregistrována internetová doména www.cmes.cz, na níž budou v příštích měsících přesouvány příslušné informace o společnosti. Umístění stránek umožnila na svém serveru Katedra meteorologie a ochrany ovzduší, technickou pomoc laskavě poskytuje kolega Michal Belda. Za vlastní obsah odpovídá výbor společnosti a zástupci regionálních poboček, hlavním správcem obsahu je zatím M. Šálek. Předchozí stránky jsou do odvolání stále v provozu.

Na adrese www.cmes.cz běží moderní redakční systém Drupal, který umožňuje podstatně lepší správu obsahu. Výbor společnosti doufá, že nové internetové stránky pomohou efektivnější komunikaci v rámci společnosti i k jejímu lepšímu vnějšmu obrazu.

V této souvislosti si dovoluje výbor společnosti poprosit ty členy, kteří mají zřízenou elektronickou poštu, ale nedostávají na ni žádné informace o ČMeS, aby se spojili s vedením příslušné pobočky nebo s hlavním výborem a umožnili tak tuto formu komunikace. Dále připomínáme, že mnohé zprávy se přenášejí i prostřednictvím elektronické konference cmes@academy2.cas.cz. Pro členy, kteří z různých důvodů elektronicky komunikovat nechtějí či nemohou, zůstane písemný styk zachován, ale v některých případech je nutno počítat s menší pružností.

Milan Šálek

THE EIGHTH INTERNATIONAL CONFERENCE
ON SCHOOL AND POPULAR METEOROLOGICAL
AND OCEANOGRAPHIC EDUCATION

EWOC 2009, 6-10 July 2009

Prague, Czech Republic
hosted by Charles University

The themes of the conference:

- Climate change education
- Earth System Science education
- Role of new technologies in meteorology, oceanography and climate education
- Enhancing public awareness of meteorology, oceanography and climate through the media
- Science, society and schools
- The role of learned societies in educational outreach
- Meteorology, oceanography and climate studies in the curriculum
- Teacher training
- Student-centered educational programs
- Instruments and automated weather stations for the classroom
- Education, outreach for the coastal and marine environment
- Promoting diversity and enhancing the involvement of under-represented groups
- Informal education for meteorology, oceanography, and climate studies
- International education programs and collaborations

Workshops and demonstrations on meteorological and oceanographic topics which feature hands-on activities for the classroom will be included in the program.

For further information and pre-registration go to:

www.ewoc2009.org

Co-sponsors: the American Meteorological Society, the Royal Meteorological Society, the European Meteorological Society, the World Meteorological Organization and other meteorological and oceanographic societies and institutes around the globe.

EWOC = Education: Weather, Oceans, Climate

EMS Annual Meeting 2009 & European Conference on Applications of Meteorology (ECAM)

28 September - 02 October 2009, Toulouse, France. The underpinning theme of the EMS and ECAM 2009 will be *High resolution meteorology - applications and services*.

More information will be available at meetings.copernicus.org/ems2009

The session programme consists of five programme groups:

- Applications of Meteorology
- The Atmosphere and the Water Cycle
- Communication and Education
- Climatology
- Numerical Weather Prediction